

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-III-5390/2022

Zagreb, 15. listopada 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Trećem vijeću za rješavanje pretpostavki za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu Maša Marochini Zrinski, predsjednica Vijeća, te suci Andrej Abramović i Ante Galić, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenula Stečajna masa iza Dom d.o.o. u stečaju iz Osijeka, koju zastupa Darko Šuper, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Darko Šuper, Ivica Kovačev, Iva Kovačev Radić i Ivan Jukić u Osijeku, na sjednici održanoj 15. listopada 2025. jednoglasno je donio

RJEŠENJE

Ustavna tužba se odbacuje.

Obrazloženje

1. Stečajna masa iza Dom d.o.o. u stečaju iz Osijeka (u daljnjem tekstu: podnositeljica), koju u postupku pred Ustavnim sudom zastupa Darko Šuper, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Darko Šuper, Ivica Kovačev, Iva Kovačev Radić i Ivan Jukić u Osijeku, podnijela je ustavnu tužbu u povodu presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj: 89 PŽ-742/2022-2 od 23. veljače 2022., u postupku radi naknade štete (U-III-2483/2022).

Presudom Visokog trgovačkog suda odbijena je žalba podnositeljice i potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Osijeku broj: P-343/2020-81 od 21. siječnja 2022., kojoj je odbijen tužbeni zahtjev podnositeljice da joj tuženica, Republika Hrvatska, zastupana po Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku, na ime naknade štete isplati 4.829.314,15 kuna, s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom. Podnositeljici je ujedno naloženo da tuženici naknadi parnični trošak od 640.840,00 kuna, a odbijen je zahtjev podnositeljice za naknadu parničnog troška od 120.230,00 kuna.

Nakon što je podnositeljici upućeno tzv. revizijsko pismo, podnositeljica je obavijestila Ustavni sud da je Vrhovni sud Republike Hrvatske rješenjem broj: Revd 2403/2022-2 od 7. lipnja 2022. odbacio prijedlog za dopuštenje revizije kao nedopušten. Podnositeljica nije osporila navedeno rješenje Vrhovnog suda i postupak je nastavljen pod brojem U-III-5390/2022.

2. Podnositeljica smatra da joj je presudama Trgovačkog suda u Osijeku i Visokog trgovačkog suda povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom

29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i člankom 6. stavkom 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06., 13/17. i 6/24.).

Ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.

3. Člankom 71. stavcima 1. i 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) propisano je:

"Članak 71.

(1) Vijeće, odnosno sjednica Ustavnog suda ispituje samo one povrede ustavnih prava koje su istaknute u ustavnoj tužbi.

(2) Ustavna tužba neće se uzeti u razmatranje u slučaju kad se ne radi o povredi ustavnog prava.

(...)"

Člankom 32. Ustavnog zakona propisano je:

"Članak 32.

Ustavni sud će rješenjem odbaciti ... ustavnu tužbu ... kad ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari."

Pod "odlučivanjem o biti stvari", u smislu članka 32. Ustavnog zakona, razumijeva se odlučivanje o ustavnopravnoj biti stvari.

4. U skladu s Ustavom i Ustavnim zakonom, Ustavni sud nije tijelo sudbene vlasti, ne provodi sudski postupak i ne odlučuje meritorno o sudskim stvarima. Ustavni sud posebno je tijelo utemeljeno Ustavom radi zaštite pojedinačnih ljudskih prava i temeljnih sloboda (ustavnih prava) u postupku pokrenutom ustavnom tužbom.

5. Ustavna tužba nije redovni ili izvanredni pravni lijek u sustavu domaćih pravnih lijekova. Ona je posebno ustavnopravno sredstvo zaštite ustavnih prava u pojedinačnim slučajevima. Stoga nije dostatno pozvati se u ustavnoj tužbi na povrede koje su rezultat navodnih nezakonitosti što ih je počinilo nadležno tijelo ili sud u sudskom postupku. Protiv takvih nezakonitosti pravnu zaštitu pružaju redovni i specijalizirani sudovi u postupcima ustrojenim u više stupnjeva sudske zaštite. One, iznimno, mogu biti i predmet ispitivanja pred Ustavnim sudom, ali samo ako i u mjeri u kojoj mogu povrijediti ljudska prava i temeljne slobode zaštićene Ustavom.

U ustavnoj tužbi, također, nije dostatno ponoviti razloge koji su već istaknuti u žalbenim ili revizijskim postupcima pred sudom niti je dostatno samo navesti ustavna prava koja se smatraju povrijeđenima. Ustavna tužba mora sadržavati konkretne i obrazložene razloge eventualne povrede određenog ustavnog prava.

6. Trgovački sud u Osijeku u odnosu na otklonjenu aktivnu materijalnu pravnu legitimaciju podnositeljice uslijed cediranja tražbine (ustupanja tražbine umjesto ispunjenja) navodi sljedeće:

"5. Predmet ovoga spora je tužiteljjev zahtjev za naknadom štete zbog nepravilnog i nezakonitog postupanja tijela državne uprave u ukupnom iznosu od 4.829.314,15 kn.

(...)

- rješenjem s Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj P-10/2013-55 od 31. siječnja 2020. utvrđen je ponovno prekid postupka jer je tužitelj rješenjem suda broj Tt-19/2016-3 od 27. prosinca 2019. brisan iz sudskog registra.

- rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku poslovni broj St-96/20-260 od 31. siječnja 2020. nastavljen je stečajni postupak nad Stečajnom masom iz Dom d.o.o. u stečaju, te je rješenjem suda poslovni broj P-343/2020-61 od 12. studenog 2020. nastavljen postupak u ovoj pravnoj stvari sada tužitelja Stečajna masa iz Dom d.o.o. u stečaju,

(...)

- Ugovorom o ustupu-prijenosu potraživanja umjesto ispunjenja od 26. veljače 2014. društvo Dom d.o.o. kao ustupitelj je ustupilo tražbinu koja je predmet ovoga spora primateljima J.G., D.LJ., S.G. i Z.Z-LJ.,

- Stečajna masa iz Dom d.o.o. u stečaju je 3. lipnja 2020. sklopila izvansudsku nagodbu sa J.G., D.LJ. S.G. i Z.Z-LJ., kojom je dogovoreno da u slučaju uspjeha Stečajne mase u ovom sporu J.G., D.LJ. S.G. i Z.Z-LJ., pripada pravo na naplatu potraživanja u iznosu od 2.762.281,42 kn s pripadajućim zateznim kamatama, dok preostali iznos pripada Stečajnoj masi.

7. Sud nije izvodio dokaze koje je predložio tužitelj, jer je po ocjeni ovoga suda postalo je sporno ovlaštenje tužitelja zahtijevati isplatu utuženog novčanog iznosa, s obzirom da je prednik tužitelja društvo Dom d.o.o. svoje potraživanje iz ovog postupka Ugovorom o ustupu-prijenosu potraživanja umjesto ispunjenja od 26. veljače 2014. ustupio J.G., D.LJ. S.G. i Z.Z-LJ.

8. S tim u vezi ovaj sud izražava shvaćanje da je prednik tužitelja ustupanjem tražbine prestao biti tuženicin vjerovnik pa stoga pravni slijednik društva Dom d.o.o. sada tužitelja Stečajna masa iz Dom d.o.o. u stečaju, ne može s uspjehom tražiti da se tražbina ispuni prema njemu.

9. Prema odredbi članka 195. Zakona o parničnom postupku ('Narodne novine' broj: 148/11-pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19, dalje: ZPP) ako koja od stranaka otuđi stvar ili pravo u kojem teče parnica to ne sprječava da se parnica među istim strankama dovrši. Međutim, to ne znači da tužitelj (u konkretnom slučaju prednik tužitelja) koji je cedirao svoju tražbinu može voditi parnicu i uspjeti u njoj, kao da te cesije uopće nije bilo.

10. Naime, odredba članka 195. ZPP omogućava, tužitelju da nastavi parnicu koju je otpočeo, ali njegov uspjeh u toj parnici zavisi o tome hoće li svoje procesno-pravno ovlaštenje uskladiti s novonastalom materijalno-pravnom situacijom. U konkretnoj procesnoj situaciji, kada je cesijom sporne tražbine, tužitelj prestao biti vjerovnik, on ne može uspjeti s tužbenim zahtjevom da tuženica tu tražbinu njemu ispuni.

11. U konkretnom slučaju riječ je o ustupanju umjesto ispunjenja, a kako to nedvojbeno proizlazi iz Ugovora o ustupu-prijenosu potraživanja umjesto ispunjenja od 26. veljače 2014.

12. Prema odredbi članka 88. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima ('Narodne novine' broj: 35/05, 41/08, 78/15, 29/18 i 126/21 dalje: ZOO) kad dužnik umjesto ispunjenja svoje obveze ustupi vjerovniku svoju tražbinu ili jedan njezin dio, sklapanjem ugovora o ustupanju dužnikova obveza se gasi do iznosa ustupljene tražbine. Ovakvo ustupanje je po mišljenju ovoga suda, zapravo zamjena ispunjenja, jer su se vjerovnik i dužnik sporazumjeli da umjesto isplate duga dužnik svom vjerovniku ustupi svoje potraživanje prema trećim. Dakle, ustupanjem umjesto ispunjenja gasi se obveza koju je ustupitelj imao prema primatelju ustupa, a gasi se i potraživanje ustupitelja prema dužniku jer ono prelazi na primatelja. Primatelj postaje vjerovnik prema trećem po ustupljenom potraživanju.

13. U konkretno slučaju stranke Dom d.o.o. te J.G., D.LJ. S.G. i Z.Z-LJ, su riješile svoj dužničko-vjerovnički odnos ustupanjem potraživanja prema Republici Hrvatskoj u iznosu od 4.829.314,15 kn zajedno s zakonskim zateznim kamatama na taj iznos, a kako to proizlazi iz članka 3. Ugovora o ustupanju - prijenosu potraživanja umjesto ispunjenja od 26. veljače 2014. Stoga se ugasila obveza tuženice po toj osnovi prema društvu Dom d.o.o. Tužitelju više ne pripada pravo tražiti ispunjenje te obveze od tuženice.

14. Po ocjeni ovoga Suda to što se Stečaja masa iza Dom d.o.o. u stečaju dogovorila s trećim osobama, konkretno preuzimateljima na koje je prešla tražbina, da će im u slučaju uspjeha u ovoj parnici platiti iznos od 2.762.281,42 kn s kamatama, a ostalo zadržati za sebe, nema nikakvog značaja za odluku u ovom sporu, jer tužitelj više nije ovlašten zahtijevati od tuženice isplatu utuženog iznosa u svoje ime i za svoj račun. Naime, prednik tužitelja, pa tim i tužitelj više nemaju tražbinu prema tuženici i to danom sklapanja Ugovora o ustupanju - prijenosu potraživanja umjesto ispunjenja, odnosno do 26. veljače 2014.

15. Prema tome, budući da tužitelj nakon prijenosa utuženog potraživanja na drugu osobu više nije aktivno građanskopravno legitimiran tražiti od suda da naloži tuženici ispunjenje tražbine tužitelju, valjalo je odbiti tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti kao neosnovan.

16. S obzirom na ovu okolnost sud nije postupio po uputi suda drugog stupnja iz ukinutog rješenja, jer je ocijenio kako izvođenje daljnjih dokaza i utvrđivanje činjenica sada nije bitno za rješenje ovoga spora."

6.1. Presudom Visokog trgovačkog suda odbijena je žalba podnositeljice i potvrđena je osporena presuda Trgovačkog suda u Osijeku, sa sljedećim obrazloženjem:

"3. Tuženik u odgovoru na žalbu poriče žalbene navode, te posebno ističe da tužitelj nije mogao uspjeti u sporu nakon što je ustupio svoju tražbinu, jer je izgubio aktivnu legitimaciju, a što je u skladu s pravnim stajalište treće sjednice Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 14. rujna 2020. poslovni broj Su-IV-47/2020. (...)

8. Pravilno je stajalište suda prvog stupnja da je tužitelj ustupanjem svoje tražbine umjesto ispunjenja izgubio aktivnu legitimaciju prema štetniku, jer su nakon ustupa tražbine primatelji ustupa postali aktivno legitimirani prema tuženiku. Naime, nakon što je tužitelj ustupio svoju tražbinu umjesto ispunjenja, njegova se obveza prema primateljima ustupa ugasila (članak 88. stavak 1. ZOO-a), a sukladno odredbi članka 84. stavka 1. ZOO-a primatelji ustupa imaju prema tuženiku, kao štetniku, ista prava koja je imao tužitelj do ustupanja.

9. Pogrešno je stajalište tužitelja da tužiteljeva aktivna legitimacija proizlazi iz odredbe članka 195. stavka 1. ZPP-a, te da se sud prvog stupnja nije trebao upuštati u materijalno pravnu ocjenu posljedica ustupanja tražbine. Naime, odredba članka 195. stavka 1. ZPP-a omogućuje dovršetak parnice između istih stranaka, ali ta odredba ne omogućava tužitelju u slučaju stvarno pravnog raspolaganja svojim pravom da će uspjeti u parničnom postupku kao da tog stvarno pravnog raspolaganja nije bilo, jer kad tužitelj tijekom parničnog postupka izgubi aktivnu materijalno pravnu legitimaciju tada će tužbeni zahtjev biti odbijen neovisno je li do gubitka aktivne materijalno pravne legitimacije tužbeni zahtjev bio djelomično ili u cijelosti osnovan.

10. Tužitelj se neosnovano poziva na izvan sudsku nagodbu koju je tužitelj sklopio s primateljima ustupa 3. lipnja 2020. (strana 446. i 447. spisa), jer ugovorne strane izvan sudske nagodbe nisu ugovor o ustupu umjesto ispunjenja od 26. veljače 2014. (strana 433. do 435. spisa) stavile izvan snage, a što znači da je na primatelje ustupa ustupljena tražbina prešla. Osim toga člankom 4. izvan sudske nagodbe regulirala je situacija u slučaju da tužitelj uspije u ovom parničnom postupku protiv

Republike Hrvatske, ali tom ugovornom odredbom, a niti ostalim ugovornim odredbama izvan sudske nagodbe materijalno pravna aktivna legitimacija nije ponovno s primatelja ustupa prešla na tužitelja.

11. Budući da je utvrđeno da je tužitelj izgubio materijalno pravnu aktivnu legitimaciju pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je tužbeni zahtjev odbio, a zbog čega je bilo nepotrebno utvrđivati sve elemente odgovornosti za štetu.

12. Pravilna je i odluka o parničnom trošku kako po osnovi tako i visini."

6.2. Vrhovni sud odbacio je podnositeljičin prijedlog za dopuštenje revizije kao nedopušten jer je ocijenio "da u prijedlogu za dopuštenje revizije nisu određeno izloženi razlozi zbog kojih tužitelj smatra da su pitanja važna u smislu odredaba čl. 383.a st. ZPP".

7. Podnositeljica smatra da su "sudovi pogrešno primijenili odredbe ZPP-a, kao i materijalno pravo, propuštajući iznijeti pravni stav o utjecaju na materijalnopravne odnose tužitelja i tuženika, naknadnog sporazuma tj. nagodbe (čl. 150.ZOO-a) tužitelja i fizičkih osoba kojom su na drugačiji način uređena međusobna prava i obveze glede tražbine koja je predmet ugovora o ustupanju, odnosno tužbenog zahtjeva. Stoga su sudovi pogrešno zaključili da je spomenutim ugovorom o ustupanju od 16.02.2014. god. prestala aktivna legitimacija i materijalno pravna osnova tužbenog zahtjeva tužitelja".

Dakle, navodi da joj je sudskim presudama povrijeđeno ustavno pravo na pravično suđenje u aspektu prava na obrazloženu sudsku odluku. Međutim, ustavna tužba se iscrpljuje u osporavanju utvrđenog činjeničnog stanja i primjene mjerodavnog prava u postupku pred Trgovačkim sudom u Vinkovcima, koji je utvrdio da je podnositeljica - ustupom potraživanja koje ima prema tuženici, Republici Hrvatskoj - izgubila aktivnu materijalnopravnu legitimaciju, stoga joj više ne pripada pravo tražiti ispunjenje te obveze od tuženice.

Iz osporene presude Visokog trgovačkog suda proizlazi da je taj sud o primjeni materijalnog i postupovnog prava u konkretnom postupku radi naknade štete, te o utvrđenim odlučnim činjenicama za primjenu mjerodavnog prava u vezi ocjene Trgovačkog suda u Osijeku o tužbenom zahtjevu podnositeljice za isplatu naknade štete u iznosu od 4.829.314,15 kn dao jasne, dostatne i relevantne razloge, slijedom čega je prigovor povrede prava na obrazloženu sudsku odluku očito neosnovan. Visoki trgovački sud potvrdio je stajalište Trgovačkog suda u Osijeku da je podnositeljica ustupanjem svoje tražbine izgubila aktivnu materijalnopravnu legitimaciju prema tuženici, "jer su nakon ustupa tražbine primatelji ustupa postali aktivno legitimirani prema tuženiku".

Prema ocjeni Ustavnog suda, okolnosti konkretnog slučaja ne upućuju da bi osporene presude Trgovačkog suda u Osijeku i Visokog trgovačkog suda bile očito nerazumne ili arbitrarne.

8. Ustavni sud ocjenjuje da je prigovor očito neosnovan, te da konkretan slučaj ne otvara pitanje ostvarenja ustavnog i konvencijskog prava podnositeljice. Ustavni sud stoga utvrđuje da ne postoji ustavnopravna bit stvari o kojoj bi Ustavni sud odlučivao.

9. Slijedom navedenog, na temelju članka 32. Ustavnog zakona riješeno je kao u izreci.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
dr. sc. Maša Marochini Zrinski, v.r.

Dostava:

1. Zajednički odvjetnički ured
Darko Šuper, Ivica Kovačev, Iva Kovačev Radić i Ivan Jukić
- n. r. gosp. Darka Šupera, odvjetnika
- za podnositeljicu
Europske avenije 3/1, 31000 Osijek
2. Trgovački sud u Osijeku
Zagrebačka 2, 31000 Osijek
- uz povrat spisa broj: P-343/2020-81
3. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
4. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavne tajnice Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

Vladimira Vodačević

